TURN SETBACK INTO COMEBACK.

Prioriteter til Danmarks EU-formandskab 2025

Dansk Industri

Forord

I mange år har vi talt om den europæiske krise. Om at vi ikke kan forsvare os selv. Om at vi ikke kan forsyne os selv. Om at vi ikke har nogen vækst og innovation. Om at vi er ved at blive til et museum for resten af verden.

Den samtale er berettiget. For vi er sakket bagud. Vores samfundsmodeller, som vi kender dem, er truede. Vi har taget forudsætningerne for vores velstand og sikkerhed for givet, og i dag står vi med en europæisk konkurrencekraft og velstand, der er alvorligt udfordret. I stedet for at gå forrest i udviklingen af nye teknologier har vi omdannet os til en reguleringsmaskine, der halser efter USA og Asien.
Vi har spændt ben for os selv.

Alligevel er jeg optimistisk for fremtiden. For der er talrige eksempler i verdenshistorien på, at handlekraften vækkes til live, når vi står ansigt til ansigt med udfordringerne. Ofte formes fremgang af modgang.

Mange store beslutninger træffes først, når krisen banker på døren. Når det virkelig gælder, går det op for os, at vi reelt skal tænke og handle på en ny måde. Det kræver mod og risikovillighed fra de mennesker, som træffer beslutningerne. Nu må Europa kigge indad.

Fem områder der haster:

- Færre administrative byrder
- Et mere enkelt EU-budget med fokus på konkurrenceevne, sikkerhed og nye teknologier
- Ambitiøse mål for klima, elektrificering og forskning
- En lægemiddelpakke der holder innovationen i Europa
- Hurtigere godkendelser af biologiske produkter

Europa er nødt til at have et opgør med de rammer, vi har givet os selv de senere år. Vi skal investere meget mere i vores konkurrencekraft og vores sikkerhed og turde satse og sætte innovation før regulering. Fra dansk side kan vi nu tage de første og afgørende skridt under det danske EU-formandskab.

Lille land, stort ansvar. Det kan vi godt løfte.

DI har i denne publikation beskrevet konkrete områder, hvor Danmark kan gøre en mærkbar forskel for EU's konkurrencekraft under det danske formandskab. De fem af dem haster.

Danmark og dansk erhvervsliv står med alletiders mulighed for at vise hele verden, hvad vi kan. Lad os gribe muligheden og være modige – også selvom det nogle gange er forbundet med risici. Europa kan jo godt, når det gælder, og den politiske vilje er til stede.

Nu skal vi vise verden, at Europa mener det alvorligt.

Nu skal vi vende setback til comeback.

God læselyst.

Lars Sandahl Sørensen, adm. direktør i DI

Indholdsfortegnelse

Tema 1: Et stærkere EU i verden 6
Europa skal være verdens mest attraktive sted at drive virksomhed 8
Tydelige strategiske prioriteter i EU's budget. 10
En robust og innovativ europæisk forsvarsindustri 12
Fremtidssikring af EU's handel, råstoffer og økonomiske sikkerhed. 14
En reel kapitalmarkedsunion der lukker EU's investeringsgab 16
Life science som nøglen til et stærkere Europa. 18
Et handlekraftigt Europa forudsætter teknologisk oprustning 20
Styrket håndhævelse overfor onlineplatforme fra tredjelande. 22
Et styrket partnerskab med det globale syd 24

Tema 2: Et mere effektivt EU 26
Simplere regler, bedre lovgivning og et mere digitalt Europa 28
Fart på innovative biosolutions 30
Det indre marked er for bøvlet 32
Overlad arbejdsmarkedet til parterne og stop for nye byrder 34

Tema 3: Et grønnere og mere bæredygtigt EU 36

Et konkurrencedygtigt EU forudsætter ambitiøse 2040-klimaambitioner 38

Elektrificering og energieffektivitet skaber et mere grønt, sikkert og konkurrence-dygtigt Europa 40

Grøn miljøpolitik styrker det indre marked 42

Alle har brug for vand 44

En ny landbrugspolitik der fremmer bæredygtig omstilling. 46

EU's transportsektor skal være mere grøn. 48

Tema 1

Et stærkere EU i verden

De seneste år har Europas konkurrenceevne været under pres på grund af markante økonomiske og geopolitiske ændringer, yderligere forværret af stor usikkerhed på det amerikanske marked.

Europas produktivitet og investeringer halter betydeligt efter USA. Den gennemsnitlige formue for en borger i EU er eksempelvis cirka 30% mindre end for amerikanerne, og mellem 2016 og 2023 voksede europæiske investeringer i USA med 50%, mens amerikanske investeringer i EU kun voksede lidt over 10%.

For at genoprette Europas konkurrencekraft er det nødvendigt, at EU styrker sin industrielle kapacitet, geopolitiske indflydelse og forsvarsmæssige kapabilitet. Vores vision er en dynamisk og bæredygtig europæisk økonomi, der er rustet til at håndtere globale, økonomiske og teknologiske forandringer og stå imod de fremtidige udfordringer.

I en undersøgelse blandt danske virksomheder angiver 37 pct. af de adspurgte med konkurrenter fra USA, at de europæiske virksomheders konkurrencemæssige situation er forværret over de seneste to år overfor de amerikanske konkurrenter. For Kina er tallet hele 79 pct. mens kun syv pct. angiver, at europæiske virksomheder har fået bedre vilkår for at drive forretning relativt til konkurrenterne i Kina.

Kilde: Dansk Industri, marts 2025

Europa skal være verdens mest attraktive sted at drive virksomhed

Europa står midt i en ny situation med forandrede globale relationer, præget af øget uforudsigelighed og behov for vigtige strategiske valg. Udviklingen stiller store krav til en stærk industriel base i EU og understreger behovet for at forbedre europæiske virksomheders rammer for at gøre EU til det mest attraktive sted at drive virksomhed.

Med Europa-Kommissionens 'European Competitiveness Compass' og 'Clean Industrial Deal' er der taget vigtige skridt til både at styrke industriens konkurrencekraft og understøtte virksomhedernes grønne omstilling. Det er en meget positiv udvikling, der skal følges helt til dørs med konkret handling, så virksomhederne bliver motiverede for at lægge deres produktion og udvikling i Europa, hvilket vil gavne vækst og velfærd for os alle.

Læs mere i udspillet
"Forging the Future"

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

En ny superfond baseret på seks simple principper

I det kommende EU-budget bør der afsættes mindst 200 mia. euro til en ny superfond til at understøtte konkurrenceevne, forskning, grøn omstilling, digitale teknologier og forsvar. Fonden bør koordinere EU's finansieringsmuligheder, reducere kompleksiteten og gøre det lettere for virksomheder at søge om midler.

Pengene i konkurrenceevnefonden skal tildeles efter principperne "SIMPEL":

- **S**implere allokering og ansøgninger
- **I**mpact baseret støtte
- **M**arkedsbaserede åbne budrunder
- **P**olicy-baseret prioritering
- **E**xcellence til de bedste innovationer
- **L**øftestang for at tiltrække mere privat kapital.

Konkurrenceevnefonden kan finansieres ved at sammenlægge eksisterende programmer i EU's budget og dertil pulje en mængde national statsstøtte. Det kunne være 5 pct. af medlemslandene nye godkendte statsstøtte samt 15 pct. af det enkelte lands ulovligt udbetalte og uforenelig statsstøtte. Med baggrund i de hidtidige statsstøtteniveauer vil det potentielt generere omkring 11 mia. euro om året. Det ville mindske afhængigheden af national statsstøtte og disciplinere medlemslandenes brug af midlet. Derved sikrer man europæisk skala i investeringerne og undgår at der udvikler sig et statsstøttekapløb mellem EU's medlemslande, som hindrer fair konkurrence i EU.

2

Styrke forskning og innovation i EU

Der bør formuleres et "Copenhagen Target" med det formål at nå investeringsniveauer i forskning og udvikling i EU svarende til 4 pct. af BNP senest i 2035. To tredjedele af investeringerne skal komme fra den private sektor.

3

Øge efterspørgsel på bæredygtige produkter

Med henblik på at fremme bæredygtig udvikling er der behov for at integrere bæredygtighedskriterier i offentlige udbudsprocesser, hvilket skal sikres i forbindelse med den kommende 'Industrial Decarbonisation Accelerator Act' (IDAA). Det forventede fokus på at beskytte egen infrastruktur og kritiske teknologier i IDAA gennem 'Buy European'-kriterier er forståeligt set i lyset af den geopolitiske situation, men det bør sikres, at virksomhedernes globale forsyningskæder ikke forringes, og at forslaget ikke medfører flere administrative byrder for europæiske virksomheder. Samtidig er det vigtigt, at IDAA får sat tempo på godkendelser af vedvarende energiprojekter i Europa, så det som minimum ikke tager virksomhederne længere tid at opnå godkendelser, sammenlignet med lande udenfor Europa.

Tydelige strategiske prioriteter i EU's budget

Europa står overfor udfordringer i en størrelsesorden, der truer den europæiske konkurrenceevne, og dermed finansieringen af vores fremtidige velstand. Investeringerne strømmer i højere grad mod USA og Kina, hvilket betyder, at de europæiske virksomheder mister deres position på det globale marked.

Derfor bør den altoverskyggende hovedprioritet i det kommende, langsigtede EU-budget være at styrke Europas konkurrencekraft gennem strategiske investeringer. Europa skal blive langt bedre til at tiltrække private investeringer, hvilket bl.a. skal muliggøres igennem bedre instrumenter til at minimere risiko i forretningsmodeller for grøn og digital omstilling.

Forbedring af Europas konkurrenceevne er et langt sejt træk, som ikke kun kan løses i EU-regi. Men et nyt EU-budget, der styrker EU's konkurrenceevne, vil være et godt fundament, som kan skabe et nyt momentum for, at Europa står stærkere i verden, for det indre marked og samarbejdet mellem medlemslandene. Endelig bør EU's budget, EU's investeringsbank (EIB) og en europæisk 'opsparings- og investeringsunion' samtænkes for at sikre skalering af private kapitalinvesteringer til og på tværs af Europa.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Fokusere strategisk på konkurrenceevne, sikkerhed og innovation
EU's budget bør bestå af tre politiske formål og målrettes: 1) konkurrenceevne og innovation, 2) sikkerhed og forsvar 3) strategisk teknologiskalering af grønne og digitale løsninger.

Midlerne til investeringer skal opskaleres og europæiseres, hvilket omfatter finansiering til forskning og udvikling, øgede midler til tværgående energiinfrastruktur samt dedikerede midler til opbygning af en europæisk forsvarsindustri.

2

Simplificere massivt for at frigøre midler
EU's budget skal simplificeres massivt og antallet af finansielle programmer (i dag findes der over 50) skal reduceres for at øge transparensen, fleksibiliteten og adgangen for især virksomheder.

Ansøgningsprocessen, rapporteringen og projektledelsen af EU-finansierede projekter skal være mere enkel, og den maksimale periode fra ansøgning til tildeling af midler skal reduceres til maks. 6 måneder.

3

Flere garantiordninger for at tiltrække mere privat kapital
EU's budget bør prioritere midler til garanti- og risikoreducerende instrumenter f.eks. igennem en 'EU Net Zero-garantifacilitet'. Denne facilitet skal supplere privat genforsikring og reducere kapitalomkostningerne for net zero-projekter. Garantierne skal være målrettet net-zero investeringer og bruges på kreditværdige projekter, der udvælges efter 'excellence'-princippet. Garantien skal sikres ved omfordeling af EU's budget.

Hvordan skal EU's budget finansieres?

- EU's budget bør som udgangspunkt finansieres indenfor de eksisterende rammer via omprioriteringer.
- I det omfang der bliver behov for en større budgetramme, bør udgangspunktet være at se på medlemsstaternes BNI-bidrag fremfor at optage yderligere gæld eller indføre nye væksthæmmende skatter.

En robust og innovativ europæisk forsvarsindustri

Europa står over for en historisk stor oprustning. Den geopolitiske ustabilitet og trusler mod vores sikkerhed kræver en robust og innovativ europæisk forsvarsindustri. For at tackle disse udfordringer, er det nødvendigt med en koordineret og målrettet indsats, der kan sikre, at Europa har kapaciteten til at beskytte sine borgere.

Europas autonomi og sikkerhed er afhængig af evnen til at producere egne forsvarsløsninger. Derfor bør EU i langt højere grad vedligeholde og udbygge en konkurrencedygtig forsvarsindustriel base, som kan fremstille og levere avancerede europæiske forsvarsløsninger i større skala og på kortere tid end i dag. For at opnå dette er det nødvendigt at skabe en konsolideret industriel base i EU, som omfatter både større og mindre virksomheder på tværs af medlemslandene. Små og mellemstore europæiske virksomheder spiller en central rolle i den innovative produktudvikling, hvor f.eks. ukrainske virksomheder har demonstreret deres enestående evne til hurtigt at omstille sig under krigstid ved at udvikle og producere relevante løsninger.

Evnen til hurtig produktion og kapacitetsudvidelse er central for Europas oprustning og for at afskrække potentiel aggressivitet. Forsvarsindustrien kræver klare ordrer med både volumen og tidsperspektiv samt adgang til risikovillig kapital for finansiering af industriens skalering. Det er derudover nødvendigt at fjerne barrierer, der hindrer tværnationalt industrisamarbejde, og indføre fælles standarder, som letter samarbejdet. Under dansk EU-formandskab bør de næste skridt tages for at levere på Europa-Kommissionens udspil, som bl.a. "ReArm Europe" og "Readiness 2030", med henblik på at styrke både Europas forsvarsindustrielle samarbejde og sikkerhed.

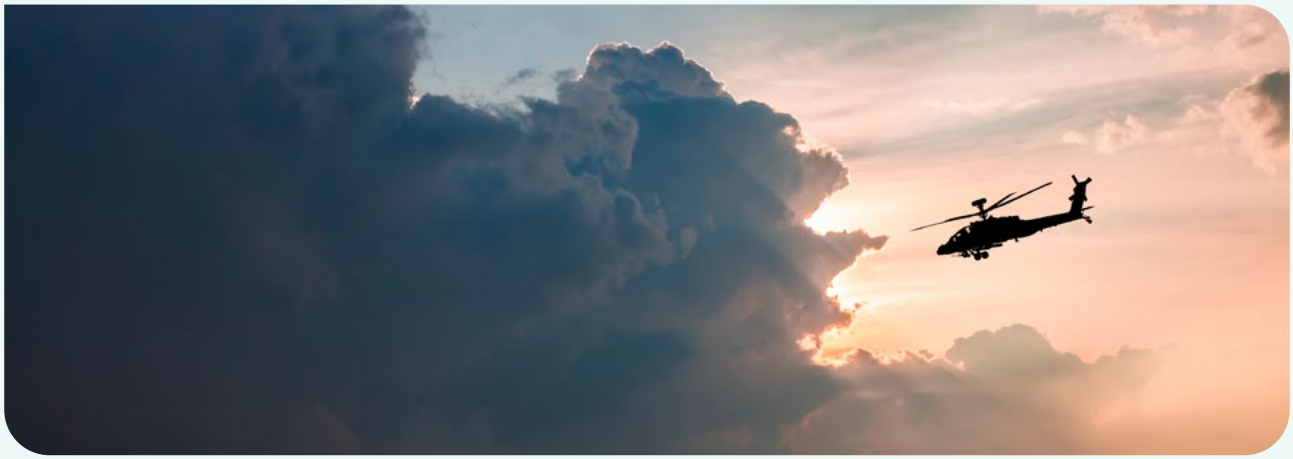

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Accelerere en hurtig og effektiv forsvarsindustri
Den europæiske forsvarsindustri skal effektiviseres, så vejen fra beslutning til produktion og leverance af forsvarsmateriel bliver kortere end i dag. Konkret gælder det eksporttilladelser, certificering og procedurer, der besværliggør transporten af militære komponenter, udstyr og råmaterialer mellem europæiske markeder. Det skal suppleres af et tæt samarbejde mellem medlemslandenes forsvarsindustrier, så virksomhederne kan agere og udvikle produkter i det tempo, der efterspørges. EU's medlemslande bør samarbejde om indkøb af råvarer og kritiske komponenter til de højst prioriterede områder.

2

Producere og købe europæisk, hvor det giver mening
Det skal gøres mere attraktivt at vælge europæiske løsninger. Det kan f.eks. ske ved, at EU fremmer præfinansiering og co-finansiering for at støtte fælleseuropæisk produktion, samarbejde og kapacitetsudvidelse. Her bør potentialet i at inddrage SMV'er prioriteres højt. EU skal promovere fællesindkøb med finansiel støtte og sikre ensartede standarder for at skabe en mere harmoniseret og effektiv forsvarsindustri.

3

Booste private investeringer
Flere finansielle værktøjer i forlængelse af "ReArm Europe" skal bruges for at stimulere industrien og tiltrække private investorer, f.eks. Den Europæiske Investeringsbank. Der skal udvikles et nyt sæt af kategorier for forsvarsinvesteringer. I dag findes der kun to typer af forsvarsinvesteringer: våben eller ikke våben. Ved at udvikle mere præcise investeringskategorier, lige fra renovering af kaserner til missiler, gør man forsvarssektoren mere attraktiv og transparent for private investorer, som dermed nemmere kan målrette deres investeringer.

4

Styrke samarbejdet med ukrainske forsvarsvirksomheder
Integration af den ukrainske forsvarsindustri i den europæiske base vil bidrage til værdifuld viden- og erfaringsudveksling og styrke Ukraines forsvar. Den Europæiske Forsvarsfond bør inkludere ukrainske virksomheder, og vi bør støtte dem i at øge deres produktion i EU.

Fremtidssikring af EU's handel, råstoffer og økonomiske sikkerhed

Det har aldrig været vigtigere for Europa at have stærke handelsforbindelser til resten af verden. USA er Danmarks største eksport- og investeringsmarked, men den nye regering har vist, at den ikke er bleg for at bruge handelspolitiske greb som straftold og andre værktøjer overfor handelspartnere og allierede. Denne ny virkelighed kan få store konsekvenser for europæisk vækst og global handel. Her skal Europa holde fast i, at Europa og USA står bedst sammen. Men tiden er også inde til, at Europa svarer klart igen, når vi bliver udfordret af vores største handelspartner.

EU's økonomi, vores handelspolitiske position og vores adgang til kritiske råstoffer skal styrkes for at modstå pres udefra. EU bør derfor sikre, at europæiske virksomheder har adgang til flere markeder gennem fordelagtige frihandelsaftaler for at opnå toldfrihed eller reduceret told på eksport af varer fra EU. Det øger vores konkurrencekraft på globale markeder.

Mange europæiske virksomheder er i dag dybt afhængige af kritiske råstoffer som sjældne jordarter, litium, nikkel, bor og magnesium til at udvikle og producere fremtidens grønne og digitale teknologier. Størstedelen af disse råstoffer importeres fra lande uden for EU, primært Kina, hvilket gør forsyningskæderne ekstremt skrøbelige. Samtidig ser vi en stor stigning i efterspørgslen på disse råstoffer. Derfor er det afgørende, at EU sikrer en stabil og bæredygtig forsyning, herunder ikke mindst fra egne råstofforekomster.

I lyset af nye geopolitiske spændinger, står EU overfor bekymringer om, at kritisk viden og nye, strategiske teknologier med militært potentiale kan havne i de forkerte hænder. Det skal undgås, ved at EU beskytter disse centrale og kritiske teknologier gennem eksportkontrol og screening af indgående investeringer.

Verdensbanken forventer, at efterspørgslen efter kritiske råstoffer stiger med 500 pct. i 2050. Kina producerer i dag halvdelen af verdens monopoliserede råstoffer.

Kilde: Verdensbanken, 2022

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Forhandle stærke og strategiske frihandelsaftaler
EU skal indgå nye og strategisk vigtige handelsaftaler for at styrke Europas plads i verden. Først og fremmest bør der fra dansk side arbejdes for, at Mercosur-aftalen ratificeres i 2025. Aftalen er et ekstremt vigtigt led i EU's ambitioner om at diversificere sine forsynings- og afsætningskanaler. Herefter bør handelsaftalerne med Australien og Indien forhandles færdigt så hurtigt som muligt og herefter vedtages hastigt.

2

Sætte ind for at sikre Europas egne råstoffer
EU skal øge produktionen af kritiske råstoffer i Europa, herunder fra egne råstofforekomster. Der bør derfor ske hurtigere eksekvering af tilladelser til strategiske råstofprojekter langs hele værdikæden fra udvinding, forarbejdning og produktion til genanvendelse.

På kort sigt skal EU sikre adgangen til råstoffer ved at diversificere forsyningskæderne gennem en styrkelse af handelspolitikken med flere og mindre handelsaftaler samt strategiske partnerskaber med ressourcerige tredjelande.

En reel kapitalmarkedsunion der lukker EU's investeringsgab

Europas investeringsgab kan og skal ikke lukkes af offentlige midler. Europa har brug for massiv tiltrækning af privat kapital til europæiske virksomheder, som skal muliggøres igennem bedre rammevilkår.

Europæiske virksomheders begrænsede adgang til risikovillig kapital på tværs af landegrænser er en af de væsentligste udfordringer for Europas konkurrenceevne. En ambitiøs plan for en europæisk kapitalmarkedsunion er en af nøglerne til at ændre det.

Med afsæt i sit konkurrenceevnekompas, har Europa-Kommissionen fremlagt sit bud på en fælles europæisk 'opsparings- og investeringsunion' også kaldet kapitalmarkedsunionen, der skal gøre det lettere og billigere for virksomheder at få adgang til kapital til deres investeringer.

EU har i årtier forsøgt at skabe en kapitalmarkedsunion. Succesen har været begrænset. Dertil har kompleksiteten og nationale forskelligheder været for stor. EU har 27 forskellige kapitalmarkeder, der hver er udviklet og reguleret i en national kontekst.
I Danmark har vi f.eks. en realkreditmodel, og i de nordiske lande har vi en pensionsmodel, der genererer private opsparinger, der kan mobiliseres til kapitalmarkedet, hvilket ikke ses i andre EU-lande. De elementer, der er en succes i nogle lande, vil dog ikke nødvendigvis kunne kopieres og være ligeså succesfulde i andre lande.

Der er et uindfriet potentiale til at løse nogle af de nuværende udfordringer gennem en fælles europæisk indsats for vores kapitalmarkeder. EU's kapitalmarkedsunion bør derfor identificere de områder, hvor det vil skabe værdi at lave fælleseuropæiske løsninger. På nogle områder er der behov for fælles harmoniserede EU-regler. På andre er der behov for vidensdeling med 'best-practices' og medlemsstaterne opfordres til at drive de nødvendige reformer nedefra og op.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Aktivere flere private midler
Private husholdningers samlede opsparinger bør i langt højere grad kanaliseres over i produktive investeringer til gavn for EU's strategiske prioriteter. Europa-Kommissionen bør opfordre medlemslandene til at understøtte husholdningernes aktieinvesteringer ved at se kritisk på indretningen af deres samlede kapitalbeskatning med henblik på at sikre, at de ikke diskriminerer mod aktieinvesteringer til fordel for f.eks. boliginvesteringer. Desuden bør medlemsstaterne opfordres til at fremme aktieinvesteringer via skattelovgivning, der understøtter særligt simple investeringsprodukter så som den danske ASK (aktieparekonto).

2

Afskaffe kildeskatten på aktieudbytter
EU kan facilitere investeringer på tværs af EU's indre marked ved at afskaffe kildeskatten på porteføljeudbytter. Beskatningsretten skal fremover alene ligge hos investors bopælsland. På den korte bane bør det foreslåede FASTER-direktiv - der søger at fjerne administrative byrder og omkostninger forbundet med kildeskatten på udbytter mellem EU's medlemslande - gennemføres og i højere grad sigte efter en mindre bureaukratisk tilgang.

3

Beskytte velfungerende nationale corporate governance-modeller
Den velfungerende og fleksible danske 'corporate governance'-model er en af nøglerne til danske virksomheders konkurrenceevne. Det er afgørende, at initiativer i regi af 'opsparings- og investeringsunionen' ikke bruges som påskud til EU-regulering af selskabers interne ledelse, f.eks. nye EU-forsøg på indgreb i den fleksible danske regulering af selskabers mulighed for at have aktieklasser med forskellige stemmevægte (A- og B-aktier).

Life science som nøglen til et stærkere Europa

Life science-sektoren, som omfatter virksomheder inden for forskning, udvikling og produktion af lægemidler, medicinsk udstyr og sundhedsteknologiske løsninger, er en af de mest værdifulde og strategisk betydningsfulde sektorer i den europæiske økonomi. Sektoren er ikke kun afgørende for sundheden i Europa, men også for velstand og modstandsdygtighed for borgere og virksomheder. Sektoren er med andre ord en strategisk vigtig industri og udgør en styrkeposition for Europa.

Life science-industrien er kendt for sin høje produktivitet og konkurrencedygtige lønninger. Derudover er life science-industrien en sektor med geostrategisk betydning, hvilket blev tydeligt under Covid-19 pandemien og igen i forbindelse med krigen på det europæiske kontinent. Begge dele har sat fokus på afhængighed og mangel på lægemidler, medicinsk udstyr og personlige værnemidler. Sektoren står imidlertid over for stigende konkurrence fra særligt USA og Kina, som investerer massivt på området.

For at styrke Europas position på området bør EU blive et globalt epicenter for investeringer i forskning og udvikling, fremstilling og kliniske forsøg.

I 2022 bidrog lægemiddelsektoren alene med 311 mia. euro i bruttoværditilvækst og 2,3 mio. arbejdspladser, både direkte og indirekte i EU. Derudover giver de ca. 37.000 europæiske medtech-virksomheder direkte beskæftigelse til 880.000 personer på tværs af kontinentet.

Kilde: DI

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Styrke life science-industriens konkurrenceevne
Der bør skabes sikkerhed og ro om beskyttelsen af patenter for life science-industrien. Derfor skal den regulatoriske databeskyttelsesperiode på 8 år for originale lægemidler bevares i det endelige resultat af revisionen af EU's lægemiddellovgivning. En forkortet databeskyttelsesperiode vil svække EU's konkurrenceevne og rammevilkårene for life-science industrien, som er af afgørende betydning for både den danske og europæiske økonomi. Det er et afgørende element at styrke life science-industriens styrkeposition i verden og sikre, at lægemidler også i fremtiden udvikles i Europa.

2

Færre byrder vil styrke sektoren
Administrative byrder skal fjernes med henblik på at styrke life science-sektorens konkurrenceevne. I revisionen af reglerne om medicinsk udstyr bør der derfor gøres op med det nuværende krav om, at allerede certificeret medicinsk udstyr skal re-certificeres efter 5 år. Derudover bør der etableres en "one-door-entry" løsning for at effektivisere processen for at introducere nye lægemidler og lægemiddeludstyr på markedet. Det europæiske Lægemiddelagentur bør have det fulde ansvar for både lægemiddel- og udstyrsdelene af kombinationsprodukter (IDDC), herunder rådgivning, vurdering og godkendelse. Det nuværende delte myndighedsansvar medfører kompleksitet og forsinkelser i godkendelsesprocessen.

3

Fart på implementeringen af innovative sundhedsløsninger
Der er et uindfriet potentiale i større digitalisering af sundhedsvæsnet. En forudsætning for dette er dedikerede økonomiske midler til indkøb af ny teknologi. Den kommende europæiske strategi for life science bør derfor have øje for, at det samlede økosystem indtænkes. Konkret bør der bl.a. sikres adgang til EU-finansiering til implementering af sundhedsteknologi for at sætte fart på digitaliseringen af de europæiske sundhedsvæsener.

4

Fremme innovation i offentligt-privat samarbejde
Der bør lægges pres på Europa-Kommissionen for at nedsætte et europæisk 'Life Science Råd' med inspiration fra den succesfulde danske model med henblik på at fremme innovation og vækst i branchen. Den danske model for dedikeret arbejde med life science har vist sig særlig succesfuld, bl.a. på baggrund af etableringen af Life Science Rådet, som bl.a. fremmer offentligt-privat samarbejde.

Et handlekraftigt Europa forudsætter teknologisk oprustning

Europa sakker bagud i det globale digitale kapløb. I de sidste tyve år er Europas BNP stagneret, og det anslås, at Europa halter op til 30 pct efter USA. For at imødegå denne udvikling er det helt afgørende at opruste Europas teknologiske kapaciteter.

Vi har mulighederne for at realisere Europas potentiale, men det kræver, at de europæiske virksomheder sikres de bedste grundvilkår. Lige nu står de overfor betydelige udfordringer med at udvide digitale aktiviteter pga. komplekse regulatoriske krav, mangel på kompetencer og en svækket investeringsvilje i regionen.

Hvis Europa skal stå stærkt i det teknologiske kapløb, så kræver det en målrettet indsats fokus på investeringer i kritiske teknologier, herunder kvanteteknologi og kunstig intelligens samt en intensiveret indsats i cloudinfrastruktur og konnektivitet. Derudover skal vi fastholde momentum på at skærpe reguleringen, så den ikke unødigt hindrer vækst og innovation i Europa.

Et teknologisk stærkere Europa, der formår at udnytte sine digitale styrkepositioner, vil ikke kun løfte Europa som helhed, men også styrke danske virksomheder.

For første gang i syv år er de samlede telekommunikationsinvesteringer i Europa faldet med 2%, fra 59,1 mia. euro i 2022 til 57,9 mia. euro i 2023. Denne negative udvikling er alarmerende, grundet sektorens strategisk betydning, som er præget af fragmentering og komplekse reguleringer.

Kilde: ConnectEurope 2025

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Investere i EU's digitale rygrad
EU's telesektor har brug for investeringer for at booste kontinents innovation og konkurrenceevne. For at nå dette mål, skal EU modernisere sine konkurrence- og fusionsregler og flytte fokus fra alene at vedrøre pris til også at omfatte investeringer, kvalitet, innovation og sikkerhed. Den kommende 'Digital Networks Act' er en oplagt mulighed for ambitiøst at sikre de rette betingelser, der fremmer investeringer i fremtidssikret og sikker digital infrastruktur. Samtidig skal vi understøtte den avancerede 5G-teknologi, så vi kan udnytte fremtidens teknologier fuldt ud.

2

Sikre europæisk konkurrencekraft med AI
Europæiske SMV'er skal klædes bedre på til at kunne anvende og håndtere kunstig intelligens. Det kræver dels, at AI-lovgivningen gøres mindre kompleks, dels at investeringer målrettes kompetenceopbygning og forbedret digital infrastruktur, herunder adgang til kvalitetsdata, træningsfaciliteter og europæiske supercomputere.

3

Iføre sig den kvanteteknologiske førertrøje
For at Europa skal kunne iføre sig den kvanteteknologiske førertrøje, skal der massive investeringer til. Den kommende EU-kvantestrategi skal derfor sikre målrettet fokus på investeringer i grundforskning, teknologimodning og industriel anvendelse - både i forhold til hardware- og softwareudvikling. En stærkere europæisk leverandørkæde for kvanteteknologi skal styrke europæisk modstandsdygtighed i forhold til investeringer i virksomheder og produktion af chips til kvantecomputere.

Styrket håndhævelse overfor onlineplatforme fra tredjelande

Europæiske virksomheder lider under unfair konkurrence fra onlineplatforme, der er baseret i tredjelande. Mens de europæiske handelsvirksomheder oplever mere administrativt bøvl og flere byrder, så kan kinesiske platforme, som Temu og Shein, relativt uhindret sælge farlige og ulovlige produkter til europæiske forbrugere.

Der er beviser på, at platforme som Temu og Shein ignorerer sikkerheden af produkterne på platformen. De bruger såkaldte 'dark patterns' til at manipulere forbrugerne, mens de påstår, at de ikke er ansvarlige for produkterne på deres platform. Sagen er dog den, at aktive platforme er underlagt eksisterende regulering, herunder 'Digital Services Act', produktlovgivning og forbrugerbeskyttende lovgivning. Det er imidlertid et stort problem, at reglerne ikke håndhæves.

Reglerne er skabt for at sikre en fair og lige konkurrence – og når de ikke håndhæves, så stiller det danske og europæiske virksomheder dårligere. Det er skadeligt for konkurrenceevnen. Og det truer den europæiske model og det indre marked. Løsningen er derfor ikke at finde på flere regler, som alle virksomheder skal overholde, men at fokusere indsatsen på det fåtal af platforme fra tredjelande, der allerede i dag bryder reglerne.

Ifølge Europa-Kommissionen kom der 4,6 milliarder pakker over Europas grænser i 2024 – eller 12 millioner pakker om dagen – under toldgrænsen på 150 euro, hvilket er en fordobling fra året før.

Langt størstedelen af disse kom fra Kina. Og i Danmark er både Temu og Shein nu i top 10 af de mest brugte webshops.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Effektivisere samarbejdet

Efter dansk forbillede etablere en tværgående taskforce i Europa-Kommissionen, der skal sikre stærk og effektiv håndhævelse på EU-niveau. Den bør få til opgave at koordinere indsatsen og videndeling med nationale taskforces. Konkret bør den bl.a. udarbejde klare guidelines for myndighedsimplementering af eksisterende lovgivning nationalt og sikre udviklingen af effektive IT-værktøjer. Dette skal samlet og effektivt styrke håndhævelsen af reglerne overfor onlineplatforme fra tredjelande. Såfremt de eksisterende regler ikke er tilstrækkelige, skal taskforcen have til opgave at foreslå nye regler, der kan håndhæves og dermed lukke hullet i lovgivningen.

2

Skabe en barriere mod potentielt ulovlige produkter

EU's forslag om at fjerne toldgrænsen på 150 euro for pakker fra tredjelande, skal vedtages. Lavværdipakker, der lige nu kommer ind i EU under toldgrænsen, bør i stedet være omfattet af et håndteringsgebyr, der skal betales af forbrugeren. Dette gebyr skal finansiere en stærkere håndhævelse ved grænserne til EU og samtidig bidrage til, at europæiske forbrugere tænker sig om inden de køber potentielt ulovlige og skadelige produkter.

Et styrket partnerskab med det globale syd

De globale magtbalancer ændrer sig og udviklingspolitik, sikkerhedspolitik, handelspolitik og udenrigspolitik hænger mere og mere uløseligt sammen. Efter USA har valgt at sætte al udviklingsbistand på pause, er EU den største udviklingspolitiske aktør, men betragtes af mange lande i det globale syd som en langt mindre vigtig spiller end Kina og Rusland. Det er på trods af, at EU er Afrikas største handelspartner og største bistandsyder.

Der er derfor behov for, at EU's udviklingspolitik styrkes med afsæt i tankerne bag den danske strategi for et styrket engagement med det afrikanske kontinent. Det betyder, at den private sektor bør spille en langt større rolle, samtidig med at handel og bistand kobles tættere sammen.

EU er fortsat den største handelspartner for afrikanske lande, med en anslået handel mellem EU og Afrika med varer og tjenesteydelser til en værdi af 504,3 mia. euro i 2022. Men over de seneste år er handlen faldet, blandt andet grundet Kina og Indiens styrkede indtog på det afrikanske marked. Afrikas vareeksport til EU var i gennemsnit omkring 47,8 pct. i løbet af 1990'erne, men er faldet til 31,8 pct. i årtiet 2004-2013 og 26.8 pct. i 2014-2023. Derimod har Asien oplevet en spektakulær stigning fra 4,5 pct. til over 16,1 pct. og 26 pct., henholdsvis i samme periode.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Styrke samarbejdet mellem EU og det globale syd
En ny udviklingspolitisk strategi skal fokusere på jobskabelse, etablering af flere handelsaftaler og øremærkning af midler, der skal hjælpe afrikanske virksomheder med at leve op til den europæiske bæredygtighedslovgivning.

2

Forstærke Global Gateway
EU's Global Gateway initiativ skal tilføres selvstændige midler, så der kan investeres i synlige og bæredygtig infrastruktur i samarbejde med private virksomheder. Derudover bør der skabes synergier med øvrige europæiske donorer og særligt virksomheder, herunder et øget fokus på at engagere europæiske virksomheder i det globale syd, bl.a. i investeringer under Global Gateway. Endelig skal de administrative byrder lettes og projektperioderne forkortes for Global Gateway-initiativer.

3

Øge fokus på erhvervsuddannelser
Alle EU's udviklingsbistandsfinansierede projekter indenfor erhvervsuddannelser skal i højere grad udføres i samarbejde med europæiske virksomheder, der investerer eller etablerer sig på afrikanske markeder. Det giver både virksomhederne adgang til kvalificeret arbejdskraft og skaber lokale jobs.

4

Kræve hensyn til bæredygtighed
EU's bilaterale og multilaterale udviklingsbistand skal gives med et krav om hensyntagen til bæredygtighed og levetidsomkostninger i alle udbud finansieret af udviklingsbistand.

Tema 2

Et mere effektivt EU

Det er blevet alt for komplekst at drive virksomhed i Europa. Regeljunglen og det tunge bureaukrati skaber unødvendige hindringer og forsinker både innovation og vækst. Det er derfor tvingende nødvendigt at reducere de administrative byrder.

Derudover bør godkendelsesprocesserne for at få nye produkter på markedet speedes op, så virksomheder lettere kan operere og skalere i Europa. Det kræver bedre udnyttelse af ressourcer og en mere effektiv implementering af nye politiske initiativer. Det vil øge tilliden hos investorer og virksomheder, hvilket i sidste ende kan føre til økonomisk vækst og jobskabelse.

I en tid med globale udfordringer og en presset europæisk konkurrencekraft, er det vigtigt, at EU fokuserer på at være mere fleksibel og responsiv over for de skiftende behov og udfordringer på det globale marked.

I en undersøgelse blandt danske virksomheder peger hele 59 pct. på, at det er absolut nødvendigt at reducere de administrative byrder, der stammer fra EU-lovgivning, mens yderligere 33 pct. ser det som en høj prioritet.

Kilde: Dansk Industri, marts 2025

Simplere regler, bedre lovgivning og et mere digitalt Europa

Omfanget af administrative- og lovgivningsmæssige byrder er alt for højt, og at det hæmmer virksomhedernes vækst og i sidste ende hele Europas velstand. Europæiske virksomheder bruger i dag flere og flere ressourcer på at navigere i et voksende hav af regler og administrative krav, end at udvikle nye produkter og få dem ud til forbrugere.

Derfor bør der under det danske EU-formandskab fokuseres på, hvordan EU skal nedbringe den alt for store regelmængde og det alt for snørklede bureaukrati. Danmark bør her trække på sine erfaringer med offentlig digitalisering med resten af Europa og bidrage til at sikre, at alle EU's medlemslande får udnyttet det digitale potentiale – til gavn for både europæiske og danske virksomheder.

Alene mellem 2019 og 2024 vedtog EU 13.000 nye retsakter – fire gange så mange som i USA i samme periode. I Danmark er antallet af gældende love og bekendtgørelser steget med 63 pct. siden 2003, og en stor del stammer fra EU-regulering.

Kilde: DI

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Sætte turbo på byrdereduktionerne
EU's byrdereduktionsmålsætninger på hhv. 25 pct. for store virksomheder og 35 pct. for SMV'erne skal indfries hurtigst muligt og senest i 2029. Der bør presses på for, at Europa-Kommissionen fremlægger konkrete planer for, hvordan disse mål indfries. Som et led i den plan bør hele omnibus-regelforenklingstilgangen udbredes til flere lovgivningsområder f.eks. produkter, moms, vand, arbejdsmarked og digital regulering. Derudover skal der arbejdes for, at der i takt med at nye retsakter indføres, peges på en retsakt, der skal afskaffes. Således det bliver tydeligt, hvordan Europa-Kommissionen anvender sin "én-ind-én-ud-tilgang" i praksis.

2

Reducere mængden af byrder relateret til bæredygtighedsrapporteringer
I forhandlingerne af forslaget om en 'ESG-omnibus' bør der arbejdes for, at færre virksomheder bliver omfattet af obligatoriske krav. Samtidig bør kompleksiteten i rapporteringskravene reduceres, så omfattende rapportering, der ikke skaber værdi for virksomheders arbejde med bæredygtighed, undgås. Det kræver bl.a., at antallet af datapunkter begrænses, og at der generelt er fokus på mere meningsfuld rapportering.

3

Sikre færre byrder ved at digitalisere betalinger og indberetninger i hele EU
Danmark er allerede i gang med at digitalisere og automatisere virksomhedernes indberetninger og fakturahåndtering. Men uden en fælleseuropæisk tilgang risikerer vi, at digitaliseringen skaber nye handelshindringer i stedet for at lette samhandlen. Derfor bør der arbejdes for at sikre fælles standarder for udveksling af e-fakturaer og indberetninger iht. VIDA-kravene til de nationale skattemyndigheder.

4

Tydeliggøre konsekvenserne af EU-lovgivning
Når ny lovgivning skal behandles i Ministerrådet og Europa-Parlamentet, eller skal føres ud i virkeligheden i de enkelte medlemslande, introduceres ofte nye bestemmelser, som gør det byrdefuldt at drive virksomhed. Dette sker sjældent med et fuldt overblik over, hvilke konsekvenser den nye lovgivning reelt vil have for virksomhederne. Derfor skal der både laves konsekvensvurderinger på forslag stillet af Ministerrådet og Europa-Parlamentet i lovgivningsfasen samt på alle bestemmelser, der vedtages direkte af Europa-Kommissionen.

Fart på innovative biosolutions

Biosolutions har potentialet til at løse mange af de udfordringer, som Europa står over for. Ved at udnytte naturens egen værktøjskasse kan løsninger baseret på fermenteringsteknologi og mikroorganismer (bakterier, mikroalger, enzymer, svampe mv.) erstatte fossile og konventionelle løsninger og reducere miljø- og klimapåvirkningen i bl.a. landbrug og fødevareproduktion, industri, Europas konkurrencekraft kan styrkes betydeligt gennem innovation og nye løsninger inden for bl.a. landbrug og fødevarer.

I dag står barrierer i både dansk og europæisk lovgivning i vejen for at få visse typer af biosolutions, såsom biologiske plantebeskyttelsesmidler og nye bæredygtige fødevarer på markedet.

Unødigt lange godkendelsesprocedurer forsinker eller umuliggør processen, hvilket svækker Europas konkurrenceevne og modstandsdygtighed og resulterer i, at investeringerne i biosolutions i stigende grad lander uden for EU. Det danske EU-formandskab er en oplagt mulighed for at ændre status quo og frigøre de store potentialer, der er i biosolutions.

Europa er verdensledende indenfor biosolutions grundet sin intensive bioteknologiske forskning igennem årtier, og i Danmark specifikt gennem en historisk innovativ fødevaresektor, der trækker sine spor tilbage til Emil Chr. Hansens rendyrkning af gæren i Carlsbergs Laboratorier i 1883.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Gøre Europa til epicenter for biosolutions
For at accelerere udviklingen af biosolutions-sektoren i Europa bør der implementeres konkrete initiativer, der kan fremskynde markedsadgangen og udvikling af biosolutions.

Den kommende europæiske bioøkonomistrategi og biotekforordning (Biotech Act) skal derfor sikre, at innovative biosolutions, såsom biologiske landbrugsløsninger og bæredygtige fødevarer, kommer dobbelt så hurtigt på markedet som i dag. Det kræver godkendelse baseret på produkternes biologiske egenskaber, adgang til opskaleringsfaciliteter i verdensklasse samt både offentlig og privat vækstkapital til finansiering af vækst for både store og små virksomheder.

Der bør ligeledes fastsættes klare mål for, hvornår Europa forventes at være i mål med en robust og konkurrencedygtig bioøkonomi. Endelig er det væsentligt, at Europa fortsat investerer i uddannelse af en kvalificeret arbejdsstyrke, især inden for bioteknologi, og styrker investeringerne i forskning og udvikling.

Sammenlignet med resten af verden, så er Europa den region, hvor det tager længst tid at få godkendt et nyt biologisk produkt. I EU tager det i gennemsnit 5-10 år, mens USA klarer det på 2-3 år.

Det indre marked er for bøvlet

Et indre marked, hvor produkter og tjenester gnidningsfrit kan handles på tværs af EU's grænser, har skabt grundlaget for Europas velstand, og er alfa og omega for regionens styrke i verden. Desværre fungerer det indre marked langt fra optimalt.

Den kommende strategi for det indre marked bør tage fat om roden af problemet. Det bør derfor sikres, at de fælles regler implementeres og håndhæves langt mere ensartet for at eliminere de daglige hindringer, som Europas virksomheder står overfor. Især de fælles produktregler trænger til en overhaling. Fælles definitioner og kravbeskrivelser kan forenkle salget af produkter i alle medlemslande, gøre produkterne billigere og sikre et større udbud.

Desværre er EU's lovgivningsramme blevet unødigt byrdefuld. Uensartet implementering af lovgivningen har skabt unødig belastning på virksomhederne. For eksempel er de nye regler for cybersikkerhed eller produkters bæredygtighed blevet mere komplekse, og det er blevet vanskeligere for virksomhederne at dokumentere efterlevelse af de fastsatte krav. Godkendelse af tekniske specifikationer går desuden for langsomt, og ofte er det umuligt at bruge globale specifikationer i europæisk sammenhæng, selvom det ville være det mest effektive for såvel virksomheder som forbrugere.

Nye estimater anslår, at barriererne på det indre marked svarer til en gennemsnitlig implicit told på 45 pct. for varer og hele 110 pct. for tjenesteydelser, mod blot 13 pct. mellem delstaterne i USA.

Kilde: IMF, 2024

Læs mere om, hvordan DI vil styrke det indre marked for produkter her:
In Quest of Improving European Competitiveness

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Ryde op og fremtidssikre EU's produktlovgivning
Den nye lovgivningsramme (NLF) står overfor en revision, hvilket er en enestående mulighed for at styrke det indre marked og sikre en langt mere konsekvent anvendelse af EU's produktregler. Denne opdatering bør omfatte hele produktets livscyklus og sikre ensartede forpligtelser og definitioner. Ved at integrere disse ændringer i eksisterende og kommende lovgivning kan vi reducere virksomhedernes byrder forbundet med regelefterlevelse.

2

Indføre mere fleksibilitet i godkendelsen af tekniske specifikationer
Revisionen af standardiseringsforordningen skal gøre godkendelsen af tekniske specifikationer mere effektiv og fleksibel. Den skal sikre forsat mulighed for at godkende internationale standarder som metode til at vise, at produkter efterlever EU-lovgivningen. Det vil lette adgangen til globale markeder for europæiske virksomheder og øge deres konkurrencekraft.

Overlad arbejdsmarkedet til parterne og stop for nye byrder

Et stærkt og konkurrencedygtigt EU kræver fleksible arbejdsmarkeder, hvor EU ikke iværksætter ny, byrdefuld regulering. Tværtimod bør de administrative byrder også på arbejdsmarkedsområdet reduceres i overensstemmelse med Europa-Kommissionens målsætninger om at reducere administrative byrder med 25 pct.

De senere år har vi set adskillige eksempler på, at ny, byrdefuld regulering er blevet indført efter domme fra EU-domstolen, og reelt tilføjet nye regler til eksisterende direktiver. Regler som ikke er vedtaget af medlemsstaterne. Derfor kræver det et grundigt arbejde at revidere utidssvarende regler, og sikre, at de ikke senere fører til, at der utilsigtet bliver grebet dybt ind i national regulering i både Danmark og andre lande.

Danmark indførte i 2024 krav om arbejdstidsregistrering. En lovændring, der ikke var efterspurgt af arbejdsmarkedets parter eller Folketinget, men alene affødt af en dom fra EU-domstolen. Ændringen blev i lovforslaget vurderet til at koste danske virksomheder ½ mia. kr. til omstilling til de nye regler og derefter mellem 900 mio. og 2,4 mia. kr. årligt.

Kilde: DI

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Give medlemslande reelt nationalt råderum på arbejdsmarkedet

Der bør fastlægges en linje for arbejdsmarkedsregulering, hvor det overlades til medlemslandene at udmønte de politiske sigtelinjer på den måde, som der nationalt er praksis for. Samtidig bør der sikres et reelt nationalt råderum, så kendelser fra EU-Domstolen ikke kan have så potentielt drastiske konsekvenser for retstilstanden, som vi har set med f.eks. ferieloven og lov om arbejdstidsregistrering.

2

Stop eller justér løngennemsigtighedsdirektivet og platformdirektivet

Ligeløn til mænd og kvinder er vigtigt, og i hele EU gælder regler, der beskytter retten til ligeløn. Løngennemsigtighedsdirektivet, der skal være implementeret i alle EU-lande senest i juni 2026, medfører en række administrative byrder for virksomhederne, der ikke for alvor rykker ved ligeløn. Derfor bør der tages initiativ til, at direktivet justeres, så der bliver væsentligt færre byrder, eller det helt annulleres. Det samme gælder platformdirektivet, der skal være implementeret senest i december 2026, og bl.a. indeholder nye, byrdefulde regler om brug af digitale systemer.

3

Omnibus på direktiver inden for arbejdsmarkedet

EU-domstolen har afsagt en række kendelser, der fuldstændig har ændret den fortolkning af bl.a. reglerne om arbejdstid, som lovgivere oprindeligt havde tiltænkt. Derfor bør der tages initiativ til en omnibus for arbejdsmarkedsregulering i EU, der bl.a. inkluderer målrettede ændringer af arbejdstidsdirektivet for at få det tilbage til den oprindelige hensigt, og bl.a. sikre grundlag for en tilbagerulning af reglerne om arbejdstidsregistrering.

4

Stop for nye byrder, inden de kommer

Lige nu er direktiver om praktikanter og Europæiske Samarbejdsudvalg under behandling i EU-systemet. Disse vil medføre nye administrative byrder uden væsentlige gevinster. Derfor bør de trækkes tilbage for at understøtte styrkelsen af EU's konkurrenceevne.

Tema 3

Et grønnere og mere bæredygtigt EU

Høje og ustabile energipriser samt høje produktionsomkostninger udgør en direkte trussel mod europæiske virksomheders konkurrenceevne. Det gør det svært at konkurrere på globale markeder.

Grøn omstilling og bæredygtighed er derfor ikke alene en klima-, energi- og miljømæssig nødvendighed, men også en nøgle til fremtidig økonomisk velstand og sikkerhed. Et grønnere EU kan fremme innovation og skabe nye vækstmuligheder inden for grøn teknologi og bæredygtige løsninger.

Ved at investere i klima, energiinfrastruktur og energieffektivitet, bæredygtighed og miljøvenlige projekter kan EU positionere sig som en global leder inden for grøn teknologi og tiltrække investeringer og talenter til regionen.

Derudover kan et grønnere og mere klimavenligt EU bidrage til at reducere Europas afhængighed af fossile brændstoffer og andre ikke-genanvendelige ressourcer. Det gør os mere modstandsdygtige over for globale økonomiske og sikkerhedsmæssige svingninger.

Derfor bør disse hensyn og ambitioner integreres i alle aspekter af EU's politikker og strategier for at sikre langvarig konkurrencedygtighed og velstand for fremtidige generationer.

I en undersøgelse blandt danske virksomheder angiver 70 pct. det som høj prioritet at reducere energiomkostningerne som et vigtigt EU-tiltag.

Kilde: Dansk Industri, marts 2025

Et konkurrencedygtigt EU forudsætter ambitiøse 2040-klimaambitioner

Klima, konkurrencekraft og energisikkerhed går hånd i hånd. En fortsat ambitiøs klimaindsats er nødvendig for en bæredygtig fremtid for både den fremtidige investeringstillid og EU's innovative kraft. Det vil sikre, at allerede gennemførte strategiske investeringer i grønne sektorer og infrastruktur vil lønne sig og give investorer tillid til at fortsætte indsatserne i Europa. Det er der brug for – og det vil give EU en konkurrencemæssig fordel nu og på sigt. Klimadagsordenen har allerede bidraget til øget modstandsdygtighed gennem omlægning af industriens forsyningskæder til alternativer til importeret fossil energi.

Derfor bør regeringen videreføre de klimapolitiske ambitioner i EU og internationalt på vej mod klimatopmødet i Brasilien, hvor Danmark vil spille en afgørende rolle. Alle sektorer skal bidrage og Danmark skal repræsentere en troværdig stemme i EU med en stærk økonomi, der bygger på en vilje til at tænke europæisk og til at tage klimalederskab.

Danmarks indsats bygger på et solidt grundlag med social balance for at sikre en ambitiøs klima- og grøn industripolitik i tæt samarbejde med dansk erhvervsliv. Denne tilgang kan med stor fordel udbredes på europæisk plan.

Læs de nordiske erhvervsorganisationers fælles position her

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Revidere klimalov som grobund for grønne investeringer
EU's klimalov fra 2021 skal opdateres med et 90 pct. EU-klimamål i 2040 ledsaget af krav der sikrer gennemførelsen i de enkelte medlemslande. Det vil skabe investeringstillid i erhvervslivet og hos investorer, samt et globalt europæisk klimalederskab frem mod FN's klimatopmøde i Brasilien i slutningen af 2025.

2

Fokusere på en mere effektiv og enkel klimaværktøjskasse
EU's klimaindsats skal fokuseres mere på at være enkel og stærk på de vigtigste elementer, nemlig CO2-kvotesystemet. I dag hæmmer en unødig kompleksitet både konkurrencekraften og den grønne omstilling. Den kommende revision af kvotesystemet i 2026 bør derfor gøres 'Fit for 90'. Det kræver, at kvoterne belønner både CO2-fangst, -lagring og -binding samt udnyttelse af kulstof.

3

Styrke den grønne kritiske infrastruktur
For at opnå EU's klimamål, kræver det udbredelse af løsninger, der fanger, lagrer og anvender CO2. Det lykkes ikke at etablere en forretningsmodel uden en stærk infrastruktur for transport af CO2 på tværs af EU's medlemslande. EU bør forfølge konkrete tiltag for at udbygge CO2-infrastruktur gennem strategiske finansieringsværktøjer, garantifaciliteter og hurtigere godkendelsesprocesser.

4

Sikre stærkt klimalederskab
Når kræfter trækker væk fra den internationale klimadagsorden, skal Danmark og EU stå fast på ambitiøs klimahandling. Danmark vil stå med et særligt ansvar for at styrke EU's internationale klimalederskab og sikre et stærkt forhandlingsmandat ved FN's klimatopmøde i Brasilien. Derfor bør Danmark trække på sine erfaringer med offentligt-privat samarbejde for at nå i mål med ambitionerne under klimatopmødet.

Elektrificering og energieffektivitet skaber et mere grønt, sikkert og konkurrencedygtigt Europa

Der bør skabes et langt stærkere fundament under europæiske virksomheder i kraft af lavere energi- og produktionsomkostninger. Det kan bl.a. ske ved at Europa i langt højere grad energieffektiviserer, samtidig med at den omfattende udbygning af grøn energi og elektrificering af samfundet fortsætter.

Massiv omstilling fra fossile energikilder til grøn strøm er en hjørnesten i at nå det mål. Velvidende, at ikke alt kan elektrificeres, er elektrificering ikke desto mindre den mest optimale og billigste vej til dekarbonisering – og vil derudover styrke både Europas forsyningssikkerhed og energiuafhængighed.

Energieffektivisering er en anden væsentlig komponent, idet det bør sikres at der kommer mest mulig nytte ud af hver enkelt kilowatt-time. Den samlede energiinfrastruktur og energisystem skal derfor anvendes så effektivt som muligt. Det bør bl.a. ske ved at reducere energiforbruget og flytte forbruget til tidspunkter, hvor elektriciteten er grøn og rigelig, og hvor der i infrastrukturen er plads til at transportere den.

Vedvarende energi og øget energieffektivitet er hinandens forudsætninger for både at sikre den grønne omstilling og Europas konkurrencekraft.

Analyser viser, at hvis der ikke investeres i elektrificering i tide, vil energipriserne stige med 30% i 2050 sammenlignet med i dag. Derimod kan massiv elektrificering og energieffektivisering reducere det samlede energiforbrug med 37 pct. frem mod 2050.

Kilde: BusinessEurope 2024

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Fastsætte europæisk elektrificeringsmål på 32% i 2030

Elektrificeringen af Europas elnet skal gå langt hurtigere. Derfor bør den nuværende elektrificeringsgrad på 23 pct. øges til 32 pct. hurtigst muligt og senest inden 2030. Ambitionsniveauet bør fastlægges under dansk EU-formandskab for at skabe momentum og sikre omstilling af europæiske virksomheders elektrificering.

2

Fremme udbygningen af vedvarende energiproduktion

Den Europæiske Centralbank bør udbyde midler som garanti for private investeringer i PPA'er (Power Purchase Agreement). Dermed kan EU medvirke til at nedbringe risikoen for investeringer i vedvarende energi i en periode, hvor investeringerne er stærkt aftagende grundet negative elpriser og høje risici på markedsvilkår.

3

Sikre investeringer i fremtidens energiinfrastruktur for el og brint

Ved udmøntningen af Europa-Kommissionens forslag om at sikre lavere energipriser i EU, bør der iværksættes initiativer, der fremmer investeringer i fremtidens energiinfrastruktur for el og brint. Der er hårdt brug for at reducere den tid, det tager at få tilladelse til nye infrastrukturprojekter.

4

Nedsætte elafgifter og implementere tidsdifferentierede tariffer

For at sikre lavere energipriser, bør det danske EU-formandskab henstille til, at EU's medlemslande nedsætter de nationale elafgifter til EU's minimumssats. Derudover bør der indføres tidsdifferentierede tariffer for at skabe incitamenter for energiforbrugerne til at flytte deres forbrug til perioder med lavere efterspørgsel.

5

Sikre national implementering og fælles europæiske metoder

I implementeringen af energieffektivitets- og bygningsdirektivet bør det sikres, at Europa-Kommissionen løbende overvåger, at målene faktisk opnås, givet den fleksibilitet, medlemsstaterne har fået. Derudover bør der udvikles en fælles europæisk metode for udarbejdelse af energimærker.

6

Opdatere strategi for varme og køling

Den aktuelle strategi for 'heating og cooling' er forældet og bør opdateres, så den i højere grad fokuserer på dekarbonisering af varmesystemet gennem udbredelse af fjernvarme, varmepumper og energieffektivitet samt bedre udnyttelse af overskudsvarme.

Grøn miljøpolitik styrker det indre marked

Den grønne omstilling bidrager til at styrke EU's konkurrenceevne f.eks. ved at levere sundere og mere holdbare produkter, udnytte råmaterialer bedre og gøre Europa mere uafhængigt af tredjelande.

Lovgivningen sætter rammerne for udviklingen, og det er derfor vigtigt, at de krav, der stilles til virksomheder, er "fit for purpose" og ens på tværs af Europa. Nogle medlemslande vedtager egne, nationale lovgivninger, f.eks. for visse kemiske stoffer. Trods gode intentioner, underminerer disse nationale løsninger den europæiske konkurrenceevne, da det bliver stadig sværere som virksomhed at gebærde sig på EU's indre marked med mange forskellige lovgivninger at forholde sig til.

De fælleseuropæiske og ensartede løsninger i det indre marked bidrager til at sikre, at EU når sine ambitiøse grønne mål. De kan dels bidrage til, at forsyningskæderne bliver stærkere, dels at det bliver enklere for virksomheder at efterleve de krav, der stilles til deres produkter. Ny lovgivning om cirkulær økonomi og en revision af EU's kemilovgivning, REACH, kan levere betydelige bidrag til, at EU står stærkere både konkurrencemæssigt og miljømæssigt.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Styrke det indre marked for affald

Der er uudnyttede ressourcer i EU's affaldsstrømme, ikke mindst i elektronikaffald, og derfor bør EU's lovgivning på området revideres. Det bør ligeledes omfatte ensretning af sortering samt bedre muligheder for at transportere sekundære råvarer på tværs af landegrænser prioriteres i arbejdet med en ny 'Circular Economy Act'.

2

Stille krav til kemi i forbrugerprodukter

I industrien kan man håndtere farlig kemi forsvarligt for både mennesker og miljø. Det kan man ikke sikre, når forbrugerne bruger produkterne. Derfor bør det være en prioritet at sikre, at forbrugerne ikke udsættes for farlig kemi, og vi foreslår derfor, at krav og forbud mod særlig farlig kemi er prioriteret i visse forbrugerprodukter, som f.eks. kosmetik og rengøringsmidler, ved revision af REACH og i konkret produktlovgivning.

Alle har brug for vand

Europa skal være selvforsynende med materialer, elektroniske chips, energi og livsfornødenheder. Vi skal have en stærk fødevareproduktion, skabe mere natur og opretholde en god folkesundhed. Det kræver alt sammen vand for at kunne lade sig gøre. Samtidig er Europa det kontinent, der bliver hårdest ramt af klimaændringerne, der generer tørke og oversvømmelser.

Der er derfor akut behov for, at EU sikrer rammerne om en mere modstandsdygtig vandsektor, som kan levere vand til alle erhvervslivets sektorer og Europas borgere - nu og i fremtiden.

Et vigtigt element på den vej er at skabe en mere robust vandsektor, hvilket bl.a. vil kræve at relevante aktører i højere grad deler viden om, hvordan EU i fremtiden kan håndtere disse spørgsmål. Endelig kommer man ikke udenom vigtigheden af, at den rette finansiering skal være på plads for at kunne finde de mest bæredygtige og langtidsholdbare løsninger, så der iværksættes alle de nødvendige tiltag, hvor de giver værdi.

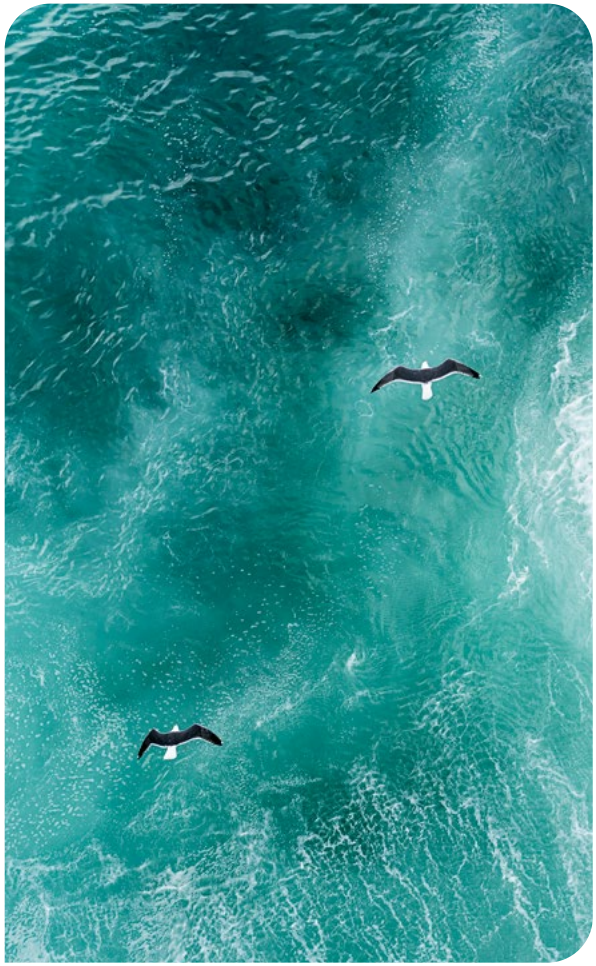

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Fremtidssikre vandforsyning
Der bør presses på for, at Europa-Kommissionen sikrer, at medlemslandene etablerer relevante finansieringsmodeller for de tiltag, der sættes i gang nationalt og lokalt i vandsektoren. Det bør dels ske for at sikre en fornuftig vandforsyning til alle aktører, dels for at håndtere de klimabetingede vandhændelser, såsom tørke og oversvømmelser.

2

Samarbejde for en modstandsdygtig vandsektor
Som en del af "Water Resilience Strategy" bør der sikres et samarbejde mellem beslutningstagere og relevante dele af industrien såsom life science-, kemi- og energisektoren for at sikre deling af viden om løsninger til en mere vandeffektiv industri.

3

Forenkle i form af ny omnibus
Danmark skal presse på for, at Europa-Kommissionen fremsætter et samlet regelforenklingsforslag i form af en "omnibus" for EU's vandrelaterede lovgivning. Ambitionen bør være, at den samlede lovgivning i langt højere grad virker samlet og effektivt og ikke overlapper.

4

Skabe klarhed om krav i Vandrammedirektivet
Der bør presses på for, at Europa-Kommissionen arbejder effektivt med vandrammedirektivet. Det er vigtigt, at alle berørte parter - industri, landbrug og byer - involveres i en klar og åben proces, så der ikke er nogen juridisk usikkerhed omkring vandrammedirektivets 2027 krav. Europa-Kommissionens mangel på fremadrettet aktivitet på området har skabt problemer for disse sektorer, da de har svært ved at få de nødvendige tilladelser til at udvikle sig.

En ny landbrugspolitik der fremmer bæredygtig omstilling

Den måde, hvorpå vi producerer, forbruger og handler med fødevarer, har ikke blot betydning for fødevareforsyningssikkerheden i Danmark og EU. I en global verden, hvor EU både er verdens største eksportør af fødevarer og en af de største importører, har EU's fødevareproduktion ligeledes stor indflydelse på samarbejder med tredjelande.

I en udfordret tid med geopolitiske spændinger og miljø- og klimaudfordringer bør EU's landbrugspolitik skabe de rette betingelser, der muliggør en succesfuld omstilling til både et bæredygtigt fødevaresystem og en konkurrencedygtig og modstandsdygtig fødevaresektor.

Europa-Kommissionens vision for landbrug og fødevarer frem mod 2040 er lanceret, og under det danske EU-formandskab skal EU's landbrugspolitik revideres. Det er oplagt, at det danske EU-formandskab optimerer mulighederne for de nødvendige bæredygtige løsninger og dermed fremmer de understøttende regulatoriske rammer i EU's landbrugsstøtteordninger for et bedre klima- og miljømæssigt aftryk af landbruget.

Det bør bl.a. ske ved at belønne bæredygtig landbrugspraksis baseret på data og videnskabelig tilgang, mens der tages højde for forskelligheder i Europa. Der bør også tages højde for de initiativer, som fødevarevirksomheder igangsætter for at fremme en bæredygtig produktion.

Et tæt samarbejde mellem landbrugere og fødevarevirksomheder kan føre til markante forandringer. Eksempelvis kan et samarbejde om det regenerative landbrug forbedre jordens sundhed, fremme biodiversitet, vandeffektivitet og skabe bedre klimaresiliens. Derudover kan ny praksis stimulere udvikling af og brug af nye biobaserede løsninger, der er en dansk styrkeposition.

Læs om FarmAhead™ Incentive-modellen, der belønner landmænd for deres indsats i at reducere klimaaftrykket og forbedre beskyttelsen af natur og biodiversitet.

Kilde: Arla

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Skære de administrative byrder ned til et minimum

Der bør sættes klare mål for regelforenkling i revisionen af EU's landbrugspolitik. Det bør i den forbindelse sikres, at Europa-Kommissionen løbende gør status på disse mål, så det samlede regelsæt, som landbrugs- og fødevaresektoren er underlagt, bliver mere simpelt og effektivt.

2

Støtte af klima- og miljøtiltag

EU's landbrugspolitik bør indrettes på en sådan måde, at den både er effektiv i opnåelse af sine mål med minimale administrative byrder og samtidig har målrettede ordninger, der understøtter indsatser for målbare klima- og miljømæssige resultater.

3

Hjælpe regenerativt landbrug på vej

For at hjælpe landbrugere, der er villige til at omlægge til regenerativ praksis, men bremses af en bekymring for økonomisk usikkerhed og mangel på klare retningslinjer, bør der formuleres principper for regenerativt landbrug, der kan integreres i landbrugsstøtten.

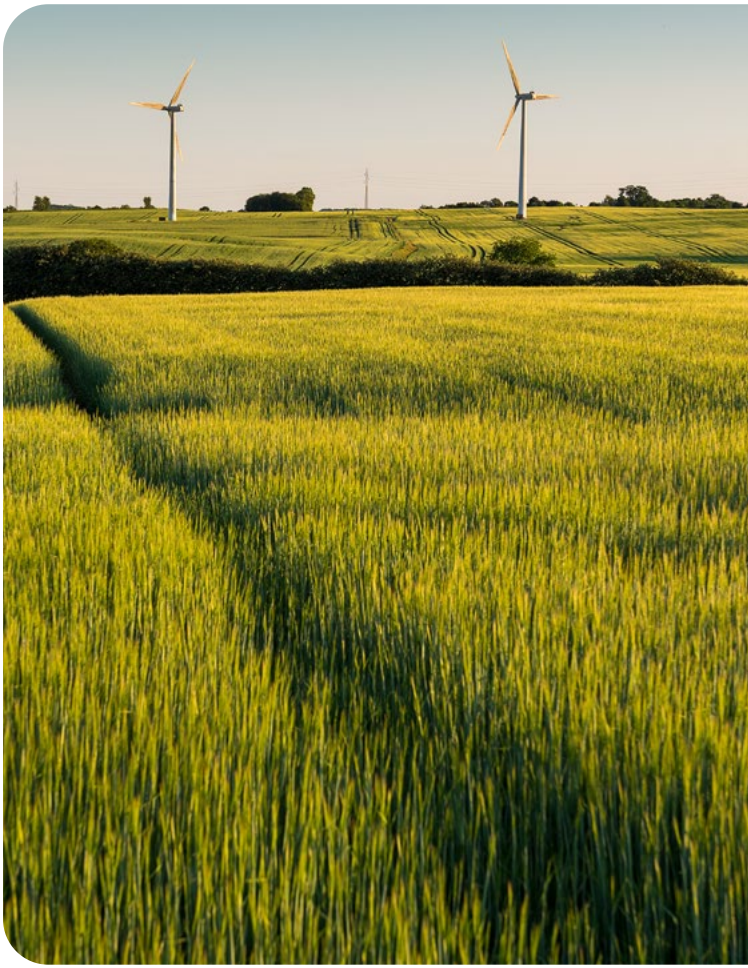

EU's transportsektor skal være mere grøn

Den grønne omstilling i transportsektoren styrker både vores forsyningssikkerhed og konkurrenceevne. Det skal derfor være nemt for virksomhederne at vælge de grønne løsninger. En af branchens største udfordringer er den begrænsede produktion af bæredygtigt brændstof til luftfart og søfart, samt den meget høje meromkostning. Der er derfor behov for at understøtte både udbud og efterspørgsel af grønne brændstoffer.

Den indsats er ikke kun vigtig for at understøtte den grønne omstilling, men også for Europas forsyningssikkerhed, så EU i fremtiden kan flyve, sejle og køre på sine egne, grønne brændstoffer.

Lige nu er der ikke sammenhæng mellem den risiko, som producenter af grønne drivmidler, og den pris som markedet kan bære. Der er ligeledes behov for, at EU og medlemslandene understøtter bæredygtige brændstoffer til den tunge del af vejtransporten, der ikke umiddelbart kan elektrificeres, samt til de eksisterende forbrændingsmotorer, der fortsat sidder i de eksisterende diesel og benzin køretøjer. For at understøtte elektrificeringen af transporten er der behov for opgraderinger af elnettet og adgang til billig strøm.

For at sikre en grøn omstilling i en verden, hvor arbejdskraft og konkurrenceevne er afgørende, er det essentielt at øge vægtkapaciteten for tunge køretøjer. Dette vil gøre det muligt at håndtere og levere gods i Europa mere energieffektivt og dermed bidrage til et grønnere Europa.

Læs om Project SKyPower, der samler 78 aktører om en fælles ambition om at bane vejen for flere grønne brændstoffer.

Kilde: DI, Københavns Lufthavn, SAS m.fl.

Derfor foreslår DI, at der under dansk EU-formandskab tages initiativ til at:

1

Sikre produktion af fremtidens grønne brændstof
Tempoet i udviklingen af fremtidens grønne brændstoffer bør sættes op, hvorfor der bør sættes en klar retning for produktion af bæredygtigt brændstof til fly, skibe og vejtransport i EU.

2

Sikre en langt mere energieffektiv godstransport
For at sikre en mere energieffektiv godstransport i EU bør det i direktivet om vægt- og dimensioner sikres, at det nationalt kan besluttes at køre med længere og tungere lastbiler i EU. Derudover skal det stadig være muligt at lave bilaterale aftaler om væg og dimensioner.

di.dk/comeback

Let's cut complexity and focus on what truly matters
to unlock Europe's full potential.

Dansk Industri